

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si
davčna št.: 10482369

Številka: 0073-23/2013/13
Datum: 12.6.2013

**Zadeva: Odgovor na pridobljena mnenja in pripombe v zvezi s
predlogom Priporočila o ravnanju operaterjev v primeru
nerazumnih zahtev za operatorski dostop**

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je dne 3.4.2013 na podlagi tretjega odstavka 172. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012 - ZEKom-1, v nadaljevanju: zakon) na svojih spletnih straneh objavila predlog Priporočila o ravnanju operaterjev v primeru nerazumnih zahtev za operatorski dostop (v nadaljevanju: predlog priporočila) ter pripadajočo obrazložitev za navedeni predlog priporočila in povabila zainteresirano javnost, da do 3.5.2013 posreduje pripombe, predloge ali dopolnitve k predlogu tega priporočila, vendar pa je zaradi prošnje s strani članov Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, rok za oddajo pripomb, predlogov ali dopolnitev podaljšala do 10.5.2013.

Do izteka roka je agencija prejela mnenja, pripombe in predloge, ki so se nanašale na predlog priporočila od naslednjih zainteresiranih oseb:

- Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije in
- družbe T-2 d.o.o., Verovškova 64a, 1000 Ljubljana.

Pridobljene pripombe in predloge na predmetni predlog priporočila je agencija objavila na svojih spletnih straneh dne 16.5.2013.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na prejete pripombe, ki so razvrščene glede na vsebino priporočila.

Pripomba SOEK:

Predlagamo naslednje dopolnitve besedila predloga Priporočila:

- Točka XI. Časovna implementacija, se mora uskladiti s petim odstavkom 172. člena ZEKom-1, ki določa, da se priporočila objavijo na spletni strani agencije. Priporočilo sicer določa, da se (priporočilo) objavi v Uradnem listu RS.

Agencija bo upoštevala pripombo SOEK in ustrezno s tem spremenila besedilo točke XI.

Pripomba družbe T-2 d.o.o.

T-2 vztraja pri vseh neupoštevanih pripombah na izvirno Priporočilo, zlasti z vidika nepristojnosti za urejanje tega področja. To ne le posega v obveznosti operaterjev s pomembno tržno močjo, kar bi zahtevalo posvetovanje z Evropsko komisijo in BEREC, temveč celo določa obveznosti operaterjev, ki pomembne tržne moči nimajo.

Agencija ponovno uveljavlja Priporočilo, čeprav očitno v zadnjem času ni naredila nikakršne analize in presoje vplivov. Zgolj pavšalne navedbe, da se plačilna nedisciplina operaterjev povečuje (I. člen), ne zadostujejo.

Priporočilo neupravičeno de facto v nasprotju z zakonom nalaga obveznosti operaterjem, ki niso operaterji s pomembno tržno močjo glede dokaznega bremena za neupravičenost računov in predlaganja rešitev za nastalo situacijo (IV. člen).

Priporočilo v nasprotju z zakonskimi cilji vzpodbuja ponovno pridobivanje tržnega deleža bivšega monopolista prek t.i. "obveščanja" o nameravanih ukrepih (VII. člen). Tovrstno "obveščanje" lahko predstavlja zgolj grožnjo in vnašanje panike med končne uporabnike, da bi se ti vrnili nazaj k operaterju s pomembno tržno močjo.

Agencija želi v zvezi s pripombo družbe T-2 d.o.o. pojasniti, da je na slovenskem trgu elektronskih komunikacij prisoten problem plačilne nediscipline, ki s poglobljanjem gospodarske krize še narašča. Pri tem agencija poudarja, da gre pri predmetnem aktu za nezavezujoče priporočilo, katerega namen je podaja smernic o načinu in ravnanjih operaterja s pomembno tržno močjo v zvezi z nerazumnimi zahtevami operaterjev, ki pri njem uporabljajo storitve operatorskega dostopa. Pri tem je glavni namen, ki ga agencija zasleduje s predmetnim priporočilom, zaščita končnih uporabnikov v primeru, ko bi na trgu zaradi plačilne nediscipline prišlo do določenih ravnanj na strani operaterjev s pomembno tržno močjo. Agencija želi, kot že pojasnjeno, z navedenim aktom zgolj podati smernice o ravnanjih operaterja s pomembno tržno močjo v zvezi z neizpolnjevanjem nespornih in zapadlih pogodbenih obveznosti in priporočiti postopek in roke izvedbe, ki naj se jih pri tem spoštuje predvsem z vidika varstva končnih uporabnikov.

Predlog priporočila predvideva, da mora operater s pomembno tržno močjo obveščati vsakega posameznega končnega uporabnika, ampak gre za obveščanje javnosti. Pri tem je namen obveščanja izključno zaščita končnih uporabnikov, da ne bi brez predhodnega opozorila ostali brez storitev. Končni uporabniki na trgu lahko svobodno prehajajo med ponudniki storitev na trgu, pri čemer ni nujno, da bodo prešli ravno k operaterju s pomembno tržno močjo, kot želi to predstaviti družba T-2 d.o.o. Za končne uporabnike negotovost predstavlja ravnanje njihovega trenutno izbranega ponudnika storitev, saj ta ne plačuje svojih pogodbeno dogovorjenih obveznosti, pri čemer je grožnja z odklopom predstavlja posledico tega ravnanja. Namen zagotavljanja konkurence na trgu je med drugim tudi spodbujanje operaterjev k oblikovanju kvalitetnejših in zanesljivih poslovnih praks, kamor spada tudi nemoteno delovanje storitev. Operater, ki želi ohraniti svoje končne uporabnike, bi se po mnenju agencije moral v konkurenčnem okolju truditi, da jim take storitve tudi zagotavlja in tega ne onemogoča s svojo plačilno nedisciplino.

Agencija s priporočilom v ničemer ne vpliva na pravne postopke, ki so na razpolago in ne posega v pravice operaterjev, ki jih imajo na podlagi veljavne zakonodaje. Prav tako priprava tega priporočila ne pomeni, da agencija ne bo tudi v prihodnje opravljala svojih zakonsko naloženih nalog v okviru svojih pristojnosti.

Agencija je trenutno veljavno priporočilo, ki se vsebinsko ne razlikuje, notificirala pri Evropski komisiji in dne 7.10.2011 Evropsko komisijo obvestila, da lahko skladno z veljavno zakonodajo, vsebino, ki jo ureja Priporočilo, uredi kot pravno zavezujoč ukrep le tako, da jo

vkluči kot del obveznosti v okviru posameznih regulatornih odločb. To lahko agencija stori šele na podlagi ponovno opravljene analize posameznega upoštevne trga. Tako je agencija v največji možni meri upoštevala pripombe Evropske komisije v okviru svojih zakonskih možnosti in bo določbe priporočila v prihodnje smiselno in po potrebi vključila v nove regulatorne odločbe na posameznih upoštevni trgih. To je agencija že naredila v okviru postopkov analiz upoštevni trgov, ki vključujejo obveznost operatorskega dostopa, ki so bili izvedeni po uveljavitvi priporočila. Istočasno pa agencija poudarja, da je glavni namen priporočila zagotovitev potrebne gotovosti in transparentnosti glede ravnanj operaterjev v primeru neplačil nespornih in zapadlih obveznosti iz pogodb, na podlagi katerih mora operater s pomembno tržno močjo operaterjem dolžnikom zagotavljati operatorski dostop. Ker agencija določil priporočila še ni uspela implementirati na vse relevantne upoštevne trge, je potrebno ohraniti priporočilo, da bo v času odsotnosti pravno zavezujočih ukrepov to podalo vsem akterjem na trgu standardiziran pristop, ki ga lahko operaterji vključijo kot del njihovih vzorčnih ponudb na posameznih trgih. Na ta način bo priporočilo pripomoglo k preprečevanju individualnih pristopov posameznih operaterjev. Skladno s tem bo priporočilo pripomoglo k zagotavljanju preglednosti, enakega obravnavanja, regulatorne učinkovitosti in pravne varnosti za vse obstoječe in nove udeležence na trgu.

Glede na dodatno obrazložitev je Evropska komisija načelno pritrdila agenciji pri izdaji priporočila in sprotne vstavljanju smernic iz priporočila v regulatorne odločbe na posameznih upoštevni trgih, s čimer bodo postale za operaterje zavezujoče. S tem bo agencija v okviru svojih zakonskih možnosti v največji možni meri upoštevala pripombe Evropske komisije tudi v prihodnje.

Z uveljavitvijo ZEKom-1 pa mora agencija ravno tako kot v drugih primerih, tudi v primeru Priporočila o ravnanju operaterjev v primeru nerazumnih zahtev za operatorski dostop, ustrezno prilagoditi sekundarno zakonodajo novi pravni podlagi, zato je vsebinsko enako priporočilo vnovično podala v javno obravnavo.

Glede na podano obrazložitev agencija meni, da lahko besedilo predlaganega Priporočila ostane enako, saj pridobljene pripombe ne predstavljajo ustreznih argumentov za njegovo spremembo.

Franc Dolenc
direktor